

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/3 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Évforduló.

Budapest, július 30.

(s.) Jött a halál orozva, loppal és a magyar históriának szomorú dátumává avatta július havának utolsó napját. Július havának utolsó éjszakáján hirtelen kialudt egy hatalmas bolygója a magyar firmamentumnak és nyomában a gyásznak komor sötétsége támadt. Eltűnt hirtelen, örökre, látó szemünk elől, csak emléke világít végtelen időig.

Az emlékezésnek szomorú éjszakája ez, amelyre reávirrad első évfordulója Szilágyi Dezső halálának. Szinte el se hiszszük, hogy egy esztendeje már, olyan friss a fájdalom, amely lelkünkben sajog. Mintha tegnap lett volna. Az egy esztendő csak arra volt elég, hogy hozzászoktassuk elménket ahhoz a szörnyűségesen megmásíthatatlan gondolathoz, hogy Szilágyi Dezsőnek immár csak az emléke a miénk. Hogy végképpen beletörődjünk, arra kevés volt. Hogy fájdalomunk megnyűljön, hogy lelkünkbe megnyugvás szálljon, arra, ugy érezzük most, egy emberöltő sem lesz hosszú terminus. Hiszen az egy esztendőnek minden napjával nőtt előttünk Szilágyi alakja. A történelem igazságszolgáltatásának rideg processzusa, amely a nagyoknál megindul az elmulás pillanatában, nemhogy kibebíthette volna alakját, hanem egyre növesztette, egyre szőtte körülötte a glóriát, s immost tragikus elestének első évfordulóján dus fényözönben áll előttünk; csupa ragyogás, csupa fenség. Hatalmas sugárkévéje bevilágít azoknak agyavelejebe is, akik életében a saját törpeségüktől nem láttak fel az Ő nagyságra; meggyőző tisztaságában makulátlanul tökéletes azoknak szemében is, akik életében elhomályosítani szerették volna hőroszi alakját. Életében azt mondták róla, hogy nincsenek barátai; és halálában eltűntek mellőle ellen-

segei. Akik voltak, röstelkedve tagadják és vetélkednek a hódolatban, a gyászban és háladáts megemlékezésben azokkal, akik életében is igyekeztek megérteni Őt.

Csak *igyekeztek*, mondjuk. Mert egészen megérteni nehéz volt ezt a zordon nagyságot, aki egészen közel senkit sem bocsátott magához. Nagyságos egyedülvalóságban élt és harcolt a milliók üdvéért. Szíve csak nemzetéért lángolt, melegségéből nem jutott egyeseknek. És tehát rámondtuk, profán meggondolatlansággal, hogy *nincs* szíve. Éreznünk kellett volna pedig, hogy *van*, nagy, izzó, szeretetével mindnyájunkat álfogó szíve. Csak rendeltetése volt más, mint a másféle embereké. Ez a szív arra teremtődött, hogy egy huszmilliósi individuum legyen rajongásának egyetlen tárgya; arra nem volt alkalmas, hogy feloszsa magát egyesek között, hogy elaprózza érzéseit hétköznapi hajlandóságokra. Minden energiáját egyetlen nagy érzés foglalkoztatta: hazájának, nemzetének imádságos szeretete. Most értjük, most tudjuk már mind, akik nem fértőztünk közel ennek a nagy szívnek mélyeségei rejtelmeihez; most, hogy ez a szív, utolsót dobbanván, elvegyült a föld porával, éppen úgy, mint a másféle embereké.

Sok minden történt egy év óta. Döbbenettel állunk meg Szilágyi Dezső sirhantjánál, végiggondolva azokat az újabb veszteségeket, amelyek azóta érték nemzetünket. Jeleseink kis csoportja hogy megritkult azóta! Gyászra gyász következett. Közéletünk vezérlő harcossai között ijesztő kedvtelenséggel pusztit az enyészet. Nem mérjük össze a veszteségek nagyságát; nem keressük, melyik volt nagyobb a ledőlő oszlopok közül. Nem hasonlítjuk Szilágyi Dezsőt senkihez, sem halotthoz, sem élőhöz. Az ő abszolút nagyságára abszolút mérték illik. Saját helye volt neki közéletünkben, a míg itt küzdött és dolgozott; külön hely illeti meg a

históriában is. Csak azt érezzük, hogy nem érthette a nemzetet azóta olyan fájdalom, amely kibebíthette volna gyászunkat az Ő elvesztésén; csak azt tudjuk, hogy nem támadhat olyan alakja a mostani és az ezután következő idők történetének, aki csökkenthetné az Ő egyéniségének szertelen dimenzióit. És látva Szilágyi Dezsőt a históriai halhatatlanságnak alig megnyílt csarnokában, érezzük és tudjuk, nem kisebb fájdalommal, nem halványabb meggyőződéssel, mint egy esztendőnek előtte, hogy az örökkévalóság nagyon sietett őt elfoglalni magának, mert nagyon sok dolga maradt félbe földi életében, mikor históriai életét megkezdette. Őnző fájdalomunkban szeretnők visszahívni, hogy folytassa munkáját, amelyben még el nem fáradt; hogy éljen, dolgozzék, harcoljon nemzetéért, amely olyan szegény a hozzá hasonlókban. Ezért nem enyhült még gyászunk egy esztendő múltán. Ezért volt kevés az esztendő arra, hogy végképpen beletörődjünk a végzetbe, amely megfosztotta tőle nemzetünket.

Zöldelő sirhantjánál komor tépelődéssel állunk meg. Befejezettlen élete, tragikus vége gyötrelmes erővel markol a lelkünkbe. Egy-egy pillanatra majdhogya el nem vesztjük hitünket e nemzet jövődjében, amelynek legnagyobbjai mintha a sorsharag kiválasztottjai volnának. De Szilágyi Dezső sirjánál nincsen helye a kishitű töprengésnek, a tétlen lemondásnak. Emléke tiltakozik minden siránkozás ellen. Az a dacos, kemény akaratu, pusztító és alkotó energiájú nagy ember, akit ez a sírdomb takar, halálában sem szünhetett meg munkálkodni. Az az irdatlan nagy erő nem enyészhetett el végképpen, az a kivételes energiája nem férhet el egy kicsiny földpup alatt. Abból a sírből tetterő árad ki és akarat s a tetterővel hit és

TÁRCA

A szétomló mult.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —
Irtá: Szász Zoltán.

Ezer és ezer ujságlapon kong a gyászharang a Campanile harangjának elnémulása mián: sírnak a globe-trotterek, a velence-kóros esztéták, az olasz éghajlatért és erkölcs-felöltöttségért rajongó, nász-utra váró vagy emlékező emberek mind, akiket a gazdagság vagy a Cook-féle körutaztató-vállalat Olaszország s első fogásul Velence élvezőivé tett. S nem is egészen érthetetlen ez a siránkozás: végre is valóban kedves emlékek fűződnek ehhez a ledőlő toronyhoz s a körülötte pompázó térhez, melyet néhány hétre sutává tett egy ostoba egyensúly-meghibbanás.

Ugyetlen tulzás azonban az a sok rajongó frázis s az az egész művelődés nevében hangzatosított gyász, mely ezt a balesetet valóságos katasztrófává fujja. Mert végre is, mi történt: összeromlott egy csunya, de régi torony, amit föl fogtak építeni éppen olyanok, amilyenek voltak s az agyonesztétizált velence-járók megint bámulhatják fagyallatozás közben.

Csakhogy — ez az ő sóhajuk — az így felépített Campanile nem lesz a régi, nem lesz benne a mult lelke, a nagy, letűnt korok diadalmának visszfénye, a klasszikus művészet zamatja s mind az a megállapíthatatlan varázs, az a „je ne sais quoi”, ami az ilyes emlékeket az emberek előtt szenté és restaurálhatatlanná teszi.

Hogy ez a „nem tudom mi” micsoda, én tudom. Egy ostoba, hóbortos, kártékony előítélet, mely

védi és ápoli a mult tiszteletének neveznek. Mert elsősorban nem az éghajlatnak, mely lágy s üdén mámorító s nem is a művészet-teltségének, amely nem is olyan csodás, amilyennek hiszik, hanem a mult tiszteletének köszöni Olaszország is, hogy világ-hotel lett s meg tud élni népének mostani bágyadt munkálkodása mellett is az idegenek adójából. Olaszország a földkerekségének az a területe, amelyre négysszög mértékűdenként legtöbb mult esik; ott lakik Mult, a nagybetűs, egykor világ-uralkodást jelentett s ma nemes szerénységre hivatott pápa, ott nyüzsg legsíruában a dóm és az utzáli Szűz Mária-kép, a kardinális és a kolduló barát, csupa mult, aminek uralma kihalásra hivatott s aminek mi is csendes, de gyors elmulást kívánunk.

Szembenezek ezzel a bálványával s kérdem, mi értéke van a mult ismeretének s mily mértékben lehet egyáltalában a mult tiszteletéről szó? Kriika, megszorítás nélküli mult-tisztelet csak akkor volna jogos, ha ez a mai világ a képzelhető világok legjobbika volna s így mi az őseinktől a boldogságot örököltük volna. De ezt még azok sem állítják, akik minden történelmi rom láttára frázisokban kezdenek beszélni. Eme frázisok közt azonban benn van az is, hogy a história az élet mestere s így a mult, mint a jövőre való tanúság-nyújtó érdemele nagy tiszteletet. Ebben már van valami igazság, csak hogy ez egyelőre nem értékesíthető az egész emberiségre nézve, mert elfogulatlan történetírás nincs. Az, amit ma történelemnek neveznek, nem tudomány, hanem egyes nemzetek, vallások, felekezetek, osztályok, érdekében szerkesztett vitairatok. A mult maradványait, épületeket, műemlékeket jelentőségét tehát ilyen írásk alapján igazságosan olvasni nem lehet. S épp ezért, mint tanúságnnyújtók, mint iránymutatók a jövőbe nem szerepelhetnek. Hisz

Olaszországnak csak elég műemléke van, a történetírói tudvalevőleg úgy beszélnek az olaszok-ról, mint a világ első népéről s e mellett — a legnyomorultabb.

Akik a modern művelődést hanyatlásnak, romlásnak tekintik, azok menekülhetnek vissza a multba. Ez a visszamenekülés azonban tétlenséget, fejlődés-ellenességet, pangást jelent s épp ezért az így gondolkodó pesszimistáknak vagy művészelkeknek a mai társadalom küzdelmeiben nincsen szavuk. Ellenben a társadalom-irányításra hivatottak tudják, hogy a faj igenis fejlődik, épp ezért a mult nem a boldogság, a nemesebbség kora, ellenkezőleg, alsórendűbb fejlődési fokok hozzánk emelkedő lépcsőzete. Ez a tudás, ez a világtörténelmi bizonyosság tehát éppen nem nagyon alkalmas arra, hogy bíralat nélkül leborultasson a mult, az ősök, a hagyomány előtt. Ellenkezőleg, egy folytonosan bíraló, javító, régi tiszteleteket beszűntető gondolkodást kíván meg. Mert az élet mestere, oktatója nem a történetírás, hanem a természeti erők tudományai.

Ez az előkészítés a természeti törvények minél behatóbb megismerése s minden megismerésnek csupán természeti törvényekre alapított fejlesztése. S épp ezért nemcsak a technika, az embernek a szertelen réteggel való küzdelme és szövetségese, de maga a szoros értelemben vett szellemi élet, az emberi lélek világa is teljesen mult-mentes, természettudományos gondolkodással kutató és fejlesztendő. Tehát a művészet, a filozófia is szabaduljon meg a multtól. Mert hisz amiképpen az a mérnök, aki egy új, bizonyos sajátság, új körülményekhez alkalmazkodó gézmozdonyt akar csinálni, nem fogja az összes Watt óta csinált mozdonyokat végignézni, hanem a lokomotívban működő természeti erők s a velük elérendő cél egybevetése alapján fogja az

KÜLÖNFÉLÉK

Boldogság.

Édességem, boldogságom,
Kincsem, javam e világon,
Óh, ne menj el még haza!
Óh, ki tudja? lesz-e óra:
Ennyi csókra, ennyi szóra,
Ennyi újra valaha!

Mennyei szép birodalmam,
Reménységem, bizodalomam,
Titkos hazám, szigetem!
Csókjaidal ejts el engem,
Karjaidba rejts el engem,
Hagyj vidúlnom szivedem.

Zempléni Árpád.

— Apróságok a nagyvilágból. Az Amerikai Szabadság közli: Natalt ötvenkilene év előtt kebelezték be az angolok az angol birodalomba. A villámütött embereknek átlag fele hal bele sérüléseibe. A szibériai vasuton az elmúlt évben hetvenkét millió font vajat szállítottak Európába. California gyümölcs-termése 1900-ban a következőképp alakult: narancs termett öt millió 647 ezer és 714 dollár értékű; olajbogyó egy millió 530 ezer; citrom egy millió 493 ezer 113 és füge 199 ezer 941 dollár értékű. Az 1901. év utolsó három hónapjában 856 zsidó érkezett az Egyesült-Államokba a philadelphiai kikötőn át. És pedig 647 orosz, 91 galíciai, 90 román, 19 magyar, 5 angol és 4 német zsidó. Az amerikaiak eddigleg harmincezer filippinót oltottak be himlő ellen. New-York állam a legfőbb ítélőszéki bírának tizenhátezer 500 dollárt fizet évente. Ennyit egyetlen állam se fizet New-Yorkon kívül. Az Egyesült-Államokban az elmúlt évben anyai szentot bányásztak, hogy a hetvenhat milliárd lakos mindenikére jut három tonna. Az Egyesült-Államokban 4800 millió van. És pedig New-York államban 1045. Massachusettsben 476; Illinoisban 380. Egyedül North Dakota állam az, amelyben csak egyetlen milliósom találtak. Az elmúlt évben 340 millió 575 ezer 466 gallon szeszes italt gyártottak az Egyesült-Államokban. Az elfogyasztott mennyiségből tizenhét gallonnal valamivel több jutott egy-egy lakosra. Ausztrália területleg huszonhátszor nagyobb, mint Anglia többi összes szigetei együttvéve, lakossága mégis kevesebb, mint London városáé. Írországban évente tizenhátezerrel több ember hal el sorvadásban. Londonban átlag minden három perben születik egy-egy gyermek s minden öt perben meghal egy-egy ember. Wisconsin állam 1899-ben negyvenegy millió dollár értékű deszkát állított elő. Münchenben ez év március havában a márciusi sör idején 162.500 darab virsli fogyott el a Hot-

brauhaus vendéglőben tizenegy nap alatt. Az elmúlt évben 128.131 orosz vándorolt Szibériába. Angliában a részegeskedők 38 százaléka asszony. Az angol birodalom lakossága a folyó év második negyedében kilencvenötezzel szaporodott.

— Párisból Newyorkig szárazon. Harry de Windh világutazó, aki Párisból szárazföldön vándorol Newyorkba, Dawson Cityből (Klondyke) a következőket jelentette utjáról. A keleti Szibérián való utazás számos veszélyvel és nélkülözéssel járt. Irkutsktól Jakutsig egy hónapig mentek De Windh és társai. A Lena-folyó átkelésénél számos akadályt kellett megküzdniük a nagy jégtáblák miatt. Iramszarvasoktól vont szánokban folytatták az utat az utat Verkhoyanskig. Három hélig szakadatlanul a hegkek között haladtak nagy hidegek mellett. Kolymkban, a legközelebbi nagyobb városban éhínség uralkodott, élelmiszert nem lehetett kapni. De Windhnek és társának a legszükségesebbel kellett megelégednie s kutyaszánokon folytatni az utat a Behring-szoros felé. Utközben sokat szenvedtek az éhségtől és hidegtől. Húsz napig kóboroltak s 40a Celsius mellett az éjszakákat a szabadban sátrak alatt kellett tölteni. Ez az utazás hét hélig tartott s mikor végre a keleti fokot elérték, még harcuk is volt a kubsikkal. De Windh egy lehelé kísérője és két bennszülött elesett. Végre az utazók felfedezték a „Thetis” s a Behring-szoroson átvittek őket. Jégem kötöttek ki s hosszas, a jég között való mászkálás után elérték az amerikai szárazföldet június 19-én, vagyis épp hat hónappal a Párisból való elindulás után.

— Érdekes család. Steinben (Németországban) él egy nagyon érdekes parasztcsalád. A legsajátosabb viszonyban vannak ennek a családnak a tagjai. A helyzet a következő: Egy hetvenkétéves ember első feleségének a halála után elvett egy huszonkét esztendő csinos leányt, akitől néhány gyermeke született. A fiatal asszony anyja is a házban él és hatvankilenc éves. A fiatal parasztcsalád azonban van egy negyvenéves mostohaia is, aki viszont egy huszonéves esztendő leánnyal dicsekedhetik, s az is anyja már egy nyolc éves leánnyal. Tehát ugy van, hogy a hetvenkét esztendő s a gyermek szeretőtől néz fel hatvan kilenc esztendő anyósára, a negyvenéves mostoha anyja a gyermek elnevelésével viseltetik huszonkét esztendő anyja iránt és a mellett ez az első is van, hogy két-három éves mostoha testvérkével rendelkezik. Akik azonban mostoha nénjé a negyvenéves mostoha fia huszonéves leányának, akinek nyolc éves leánya a fiatal mostoha nyolc éves leányában tiszteletreméltó mostoha nagyménjé üdvözölheti. A mostoha fia huszonéves leánya a fiatal parasztcsaládot mostohanagymájá-

nak szólítja, aki e szerint egy huszonkét esztendő nagyanya gyöngédségével viseltetik a kis unoká iránt.

— Tüztoltóság és katonaság. Berlinben a napokban a harmadik gárdeezred marsolt a Bismarck-strassen, mikor a Berliner-strasseból a Leibniz-strasseba fordult be egy tüztoltócsapat, amely tüzhöz sietett. Az egyik század kapitánya fölemelte a kardját és intett a tüztoltósnak, hogy várjon, amíg a katonaság elhalad. Hanem a tüztoltók vezetője bizony nem hallgatótt a kis intére, hanem a lovak közé csapatott és a katonaságnak kellett várnia. És a dolognak következménye lett, bár napnál is világosabb, hogy a dolog teljesen rendjén volt. A kapitány az államtigyezzsénél följelentette az esetet s követelte a tüztoltóság vezetőjének a megbüntetését, mert megzavarta egy zárt hadoszlop menetelését. Sőt ugy is nyilatkozott, hogy alkalomadtán egy tisztnek ahhoz is joga van, hogy erőszakkal is megakadályozza a tüztoltóság továbbmenését. Az ügy a magisztrátus elé került, amely arra az álláspontra helyezkedett, hogy a tüztoltósnak minden körülmények között előnye van. Hiszen ha a tüztoltóság csak pillanatokig is meg van abban akadályozva, hogy a tüzhöz vágjasson, az emberéletnek és nagy vagyonoknak a veszét is okozhatja. A rendőrfőnököt meg is bizták különben, hasson oda, hogy az ezredparancsnokok utasítsák tisztjeiket, hogy a jövőre hasonló esetekben a tüztoltósnak adjanak helyet.

— A diplomata kutyája. Svájcnak és Olaszországnak diplomáciai konfliktusa volt, de a nagy ügy mellett apróska is akadt. Silvestrellinek, Olaszország svájci követének állásfoglalása okozta első sorban, hogy Svájc és Olaszország között megszokott diplomáciai összeköttetés. Silvestrellinek volt egy gyönyörű, hófehér agara, amely állandóan mindenféleképp elviszte a követet. Amikor azonban Silvestrelli Bernből elköltözött, a felesége családjával maradt és ott maradt a kutya is. A fehér kutya most Silvestrellinek egy szomszédja, akinek kertjébe szaladt, agyonlőtte. Nagy komplikáció lehetett volna még ebből, ha a konfliktus idején történik, így csak polgári per lesz belőle.

KÖZGAZDASÁG

A newyorki tözsde. New-Yorkból jelentik július 29-iki kelettel: A pénzpiac helyzete és az aranykivittel a spekulációtartózkodásra indították. Minthogy kétségek keletkeztek aziránt, hogy a Rock-Island vasut értékeinek tervezett átalakulása igazolta a legutóbbi árfolyamemelkedést, a realizációk tulsulyra juttattak. Néhány kedvező momentum nem volt képes a piacnak támasztékok adni. Zárlat felé erős árfolyamoszkendés állott be. Részvényforgalom 740.000 darab.

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyjejev).

Irta: GORKIJ MAXIM.

— Az ajtókon mozdulatlanul függtek a nehéz, selyem szövetek. Mindez nyugtalanította Fomat, aki úgy érezte, mintha eltévedt volna. — Hallja hát, hogy miképpen beszélék ön-nel. Mintha az édesanyja, a huga lennék. Még soha életemben nem éreztem idegen iránt olyan rokonai érzést, mint ön iránt. És ön ... nézze ... miért ellenségek? Hisz nekem? Nem? Igen? Foma sóhajtott. — Nem tudom ... Hittem. — És most? — És most legjobb lesz, ha távozem. Nem értem ezeket a dolgokat ... pedig szeretném megérteni. De önmagamát sem értem. Mikor idejöttem, tudtam, hogy mit akarok mondani s most már nem tudom. Nyársra húzott, zavarba hozott ... S aztán azt mondja: En az anyja vagyok! Azaz: kotródjék! — Ertsen meg ... Nagyon sajnálom — mondta halkan az asszony. Foma egyre izgatottabb lett s minél tovább beszélt, annál gyonosabb lett minden szava ... Egyre vállalt vonagatta, mintha valami láthatatlan köteleket akarna vele szétszaggatni. — Sajnál? Dehát miért sajnál? Ne sajnáljon ... Oh, nem is tudok már beszélni sem. Nagyon rossz, ha az embernek elakad a szava. De meg kell mondanom ... Nem volt jó hozzá-m — miért vezetett félre? Hát játékszer vagyok én? — Csak azt akartam, hogy a közelemben legyen — mondotta Medinszkája egyszerűen s szavából az ónvád hallatszott.

Foma már nem hallotta, amit az asszony mondott. — Mikor aztán rákerült volna a sor, megijedt s eltorlaszolta magát előlem. Most vezekel... Az élet rossz! Miért panaszkodok mindig az élet miatt? Az élet az ember s az emberen kívül nincs élet. S maga kitalálja a legszörnyűbb dolgokat csak azért, hogy port hintsen a szemembe. Elkövet mindent, amit nem kellene követni, bele-gyaloyodik mindenféle bolondság dologba s aztán sir és jajveszékkel s arval áll elő, hogy az élet gonosz. Hát nem maga csinálta az életét? Élbu-vik a saját panaszai mögé s zavarba ejt vele másokat ... Nos, maga letért az utról. Jó. De hát miért akar engem is félrevezetni? Talán gonosz-ságból teszi? Ha nekem baj, legyen neked is baj — ugye? Nesze! Az én mérges könnyeim-mel áraszom el a szivedet! Igen? Ezt akarja? Oh maga! Milyen szép maga! Istenem, de milyen szép! És nincs szive ... Reszketett s szemrehányó tekintettel mérte végig az asszonyt. Most végre szabadon jöttek szavai, nem beszélhet hangosan, de erővel s érézre, hogy milyen kellemes, ha beszél. Medinszkája fölemelt fölvel s tágra nyitott szemmel tekintett rá. Ajka remegett s szája szögletében éles ráncok képződtek. — Aki szép, annak szépen is kell élni, de önről azt beszéljük, hogy ... Foma elhalgatott s vigasztalan mozdulattal így fejezte be: — Isten vele! — Isten vele! — mondta Medinszkája csöndesen. Nem nyugtotta kezét, hidegen folyt el az asszonytól s elment. De már az ajtóban megsaj-nálta s lopva visszapillantott. Medinszkája a sarokban állt, karjai mozdulatlanul lógtak le s fejét lehajtotta. Foma megértette, hogy így nem szabad tá-voznia s halkan, de szánalom nélkül mondta:

— Talán megsértettem ... Bocssáson meg. Én szeretem — mégis. Nagyt! sóhajtott. Az asszony halkan nevetett. — Nem. Nagyon megbántott ... Menjén! — Isten vele — ismételte Foma még hal-kabban. Azzal hátradobta a gyöngyös függönyt. A gyöngyök himbálóztak, susogtak s megérintették arcát. A hideg érintésre összezerzett s nehéz szívvél távozott. Szive hangosan dobogott. Ejszaka volt már, a hold sütött s a jég be-vonta csillogó ezüstjével az utca pocolyait. Foma a botjával verte a jeget, amely szomoruan ropogott. A házak árnyéka fekete négyszögekben feküdt az utcán s a fák cifra alakokban vetették árnyékukat. Nemelyik olyan volt, mint egy vékony, elszáradt kez, mely görcsösen kapaszkodik a földbe. — Mit csinálhat most? — gondolta Foma és elképzelte, hogy mit csinál most ez az asszony szük szobájának szögletében. — El kell felednem — gondolta. De nem tudta elfeledni, ott állott előtte s majd mélyseges szánalmat, majd izgatottságot, majd meg haragot keltett benne. Alakját olyan világosan látta, mintha a szívében hordozta volna ezt az asszonyt. Egy kocsis jött vele szemben, amelynek robogása föl-verte az éjszaka csöndjét. Mikor a hold-fényes helyekre ért, lárjmája növekedett, az árnyékban pedig tompább és el-haló lett. A kocsis és a kocsis utasa izgett-moz-gott helyén, mindkettő előrehajolt most s a lóval együtt, nagy, fekete foltot alkottak. Az utcát fény-és árnyékfoltok takarták, de a messzeségben olyan sűrű volt a sötétség, mintha az utca fallal volna elzárva, amely a földtől az égig emelkedik. Fomának hirtelen az a gondolata támadt, hogy ezek az emberek nem is tudják, hogy hova kocsi-káz-nak s hogy ő sem tudja, hogy hova megy. Egy nagy házat képzelt el, hat szobával, melyekben egyedül él. (Folytatás következik.)

tott 555 darab. 1902. július 29. napján elszállított 313 darab, 1902. július 30. napjára maradt készletben 45.995 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Julius 30. —

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Horváth Károly és Horváthné Roleicz Anna kunos-vágási állami elemi iskolai tanítót, illetve tanítóit... Kivonat a hivatalos lapból.

Pályázatok. A budapesti közgyűjtyő kamarája a dunadonanyi közgyűjtyői állásra, a kolozsvári törvényszéknél albirói állásra, a nyitrai pénzügyigazgatóságánál p. ü. fogalmazói állásra, a rózsahegyi törvényszéki fogháznál fogházfelügyelői állásra pályázat hirdetteti.

Napirend.

Csütörtök, július 31. — Római katolikus: Lsy. Ignác. — Protestáns: Germán. — Görög-ország: (július 18.) Emilián. — Zsidó: Tham. 26. — Nap két: 4 óra 21 perckor. — Nyugszik: 7 óra 19 perckor. — Hold két: 12 óra 37 perckor éjjel. — Nyugszik: 3 óra 4 perckor délután.

A miniszterek nem fogadják. Nemzeti Szalon állandó kiállítása (Ferenciek-tere 9. sz.) d. e. 9 órától este 7-ig. Belépődíj 60 fillér. Nemzeti Múzeum. Alattár nyitva van délelőtt 9 órától 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíjjal megtekinthetők.

Technologiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9—1-ig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) délelőtt 9-10 óráig. A földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) d. e. 10-10 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig. Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Solyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.

Egyetemi füvészkert az Üllői-uton délelőtt 7 órától 12 óráig d. u. 2 órától 7 óráig. Állatkerti a Városgigetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Iparművészeti Múzeum nyitva délelőtt 9—1-ig. Magyar Kereskedelmi Múzeum, igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti miniatúr: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelmörtörténet-gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az új letvetetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kiállítások központi üzletvetetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, július 30.

A magas levegőnyomás tovább Kelet felé nyomult, az alacsony pedig Észak-Európát borítja. Európa időjárásában lényegesebb változás nincs. Hazánkban az idő valamivel hűvösebb lett és csak a délkeleti megyékben fordultak elő. Küldés: Lényegtelen hőmérséklet-változással tulajdonképpen száraz idő várható helyi zivatarokkal.

KWIZDA féle Korneuburgi marha táppor. Etrond szar lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legjobb istállóban használatban van. Főnök: Kwizda Ferencz János, cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.

Asztalos és Kárpítózott legjobb minőségű BUTOR részletfizetésre. Schwarcz Lipót és Testvére. Budapest, VII., Hársfa-utca 37. sz.

Leánynevelő és tanintézet Rákos-Palotán. özv. Moré Stettner Augusta, igazgatónő.

Nagy árúkészlet, valamint azon körülmény, hogy munkáimat foglalkoztathassam, arra készlet, hogy készletet minden árban eladjam. AGULÁR DÁVID cipőgyára.

"The Gresham" életbiztosító-társaság Londonban. Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6. A társaság vagyona 1900. december 31-én 184,387.703.—

Földhaszonbéri hirdetés. A magyar vallásalap tulajdonához tartozó — Baranyamegyében — Mgoes—Nagy-Hajmás községek határában fekvő uradalmi birtokból az ugynevezett I. számú 9951000 k. hold kiterjedésű, továbbá a II. számú 4861000 k. hold kiterjedésű birtokok a rajtuk levő gazdasági épületekkel együtt, az alulírt miniszterium IX-ik ügyosztályában (V. ker., Vadász-utca 33.) 1902. évi szeptember hó 30-án tartandó nyilvános zárt ajánlatu versenytárgyalás után 1903. évi október hó 1-től kezdődő 12 évi bértartamra haszonbérbe fogtak adatni.

AGULÁR DÁVID cipőgyára Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 6. sz. a New-York palotával szemben.

Titkos betegségek ellen. D^r. KAJDACSY, v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos. Electrotherapiai rendelő-intézet IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-palota.

Az Olympos. Görög-római mythologia. Függetlenül a germán népek istentana. Petitions nyomán szerkesztette Dr. GERÉB JÓZSEF. Második átdolgozott kiadás 69 képpel.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium.

Hirdetmény. Az Országos Gazdasági Munkás és Cséldépszéptársulat ismertetés szines falragaszok szállítása céljából folyó évi augusztus hó 7-ik napján déli 12 órakor a m. kir. földmívelésügyi miniszterium tanácstermében zárt írásbeli ajánlatok után versenytárgyalás tartatik.

ALKALMI BUTOR-ELADÁS. Dósa Kálmán Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sark. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Színházak, szórakozó helyek.

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.
Csütörtök, 1902. július hó 31-én.
Ernáni.
Opera 4 felvonásban.
Kezdete 7 óraker.

Sirius
szetylen - világi-
tási vállalat
BUDAPEST.
Erzsébet-kürt 33.
Az egész világon
szabadalmassal és
a magy. techn.
múzeum igazgató-
jának igazol-
ványa szerint a
leggyorsabb fű-
tőfűtő biztos, ve-
szélytelen könnyű
kezelésű stb. Fej-
lesztői vállalko-
zásának, lak-
házak, gyárak, üz-
letek, vendéglők,
városok stb. leg-
jobb és legolcsóbb
berendezését. Biz-
onyítványok kivá-
ratra beklúditának
Ügynökök vidéki vá-
rosokban magas ja-
talok mellett alkalmat-
tarthatnak.

660,000 korona nyerhető
a következő 7 darab eredeti sorsjeggyel:
3 Jónivi-sorsjegy,
1 Ezüst-sorsjegy,
1 magyar vörös-kereszt-sorsjegy,
1 olasz vörös-kereszt-sorsjegy,
1 3%-os osztrák földhitel-nyeremény-jegy.
ÉVENKINT 14 HUZÁS.
Legközelebbi húzások már augusztus 1-én és 16-án.
A fűtővezető két darab eredeti sorsjegyet adjuk 40 havi
6 kor. 20 fill. részletfizetésre. Az első részletnek postautal-
vánnyal való beklúditése után azonnal megküldjük a sors-
jegyek sorozatát és azonnali tartalmazó kinyitvány részle-
tvelet, melyek után az összes nyeremények a bevét-
letük. — Az első két részletnek egyszerre való beklú-
ditása esetén három részletet nyújtunk, tehát egy
részletet ingyen. — A teljes boldogság bejárásánál fenti
sorsjegyek a vevő korlátlan birtokába mennek át, a ki
akkora még körülbelül 40 évig éltezik, mely idő alatt
MINDEN SORSJEGY ÖKVETLENül NYER.
SZALAI és TÁRSA
bank- és váltó-üzlet, a m. k. szab. osztályosorsjegy-főruhája
Budapest, VI., Erzsébet-kürt 12. (Dohány-utca sarok).
Főnyelvű sorsjegyekre és értékpapírokra.

BUTOROK
Úgy készpénzért, mint
 részletfizetésre
a leggyorsabbtól a
legfinomabb kivitelű
legjutányosabbban
Charenton és Fuchs
testvérekéi,
BUDAPEST,
VI., Teréz-kürt 8.
Képes árjegyzék ingyen
és bérmentve.

Ős-Budavára.
Ma Csütörtökön délután 3 órától kezdve
nagy jótékony célú ünnepély
a martiniquei károssulták javára
rendezi a
Budapesti Újságírók Egyesülete.
Délután 5 óraker ingyen előadás a
Prandi-Színházban.
Délután 6 óraker
nemzetközi művészestély a nagy színpadon
belpádjai nékül.
Este 8 óraker a
gyermek-szépségverseny
díjiosztása a fényesen felszített mecsbetben.
Este fél tíz óraker
nagy varieté-előadás
remek műsorral.
Este fél tíz óraker
Carré-cirkus diszfelvonulása
Carré Oszkár ur és Carré Katka k. a.
vezetése alatt 3 részben.
Éjtél fél 1 óraker
pompás tűzijáték
a **Mont-Peléé kítörése.**
Éjtél után 1 óraker
a **8000 K. értékű nagy**
automobil kisorsolása
M. kir. honvédszenekar hangversenye.
Rendkívüli pazar kivilágítás.
Számos egyéb szórakozás.
Belpádjai **2 korona.** Tízselei jegyekre **1 K.**
40 fillér feüllítendő. Bérteljegyek érvényes-
ek. Szabadjegyek érvénytelenek, a jótékony
cél érdekében.
Az első 5000 látogató, pénztári belpá-
djéhoz ingyen kap egy-egy **automobil-sors-
jegyet!**

GRAZ. GRAZ.
Hotel „zur goldenen Birne“
a város központján, a Moran-park áttellenében, legszebb
ökvényű szálloda, kényelmes új berendezés. Villamvilágítás.
Fr. Zimmerer, tulajdonos.

Üzletnagyobbítás
miatt az összes rakárán lévő nyári
cipők mélyen leszállított árak
kaphatók. Ne mulassza el
senki e kedvező alkalmat
mert ilyen olcsón nem juthat
sejt kényelmű a
lábbelthez és
pedig:

3000 pár fűtőelegáns gyermekcipő 1 frttól följebb
Férfi: Legdiv. és legújabb Derby borjúbőr-bakancs 3.50
Férfi: Nagy sárga bagaria, fűzős vagy csugos 3.20
Gombos, fűz. vagy csug. szalonn-lakkból, női 3.50, férfi . . . 4.—
Pérfi v. női fűzős cipő, amerikai boxbőrből, igen csinos . . . 3.50
Chevraxx cipők 5.—, box vagy lakk, angol bakancs . . . 4.50
Fűzős vízbőrű 3.20, heitőes vagy sima borjúbőrből 3.—
Női 1 Fekete v. sárga zsergo fűzős v. csugos 3.—, gombos . . . 3.30
Cug. v. fűzős boxbőrből 3.50, chevré fűzős 4.—, gomb. 4.50
Lakk, kivágot 1.50, keresztcsattal 2.—, regatta 2.50
Fekete vagy sárga, fűzős vagy gombos felcipő 2.20
Ebelatin csugos cipő 2.50, regatta 2.—

Árjegyzék, csomagolás és szállítólevél ingyen.
Nem megfelelő kiscserék. — 10 forinton fölül bérmentve.

DÓCZI M.
Budapest, Kerepesi-ut 10. sz.

Előkészítés alatt:

A MAGAS CS. KIR. KERES-
KEDELMI MINISZTERIUM
TÁMOGATÁSA MELLETT
MEGJELENIK EGY

TELJES • ÉS
MEGBIZHATÓ

CIMJEGYZÉKE EGÉSZ AUSZTRIÁNAK.

„Osztrák Központi Katasztere“

az összes kereskedelmi, gyári és ipari üzemeknek, össze-
állítva az ipar- és kereskedelmi kamarák által vezetett
ipari kataszterek hivatalos adatai alapján.

- I. kötet Bécs tartalmaz circa 105,000 üzemet, bolti ára kötve 13 kor.
- II. kötet Alsó-Ausztria tartalmaz circa 66,000 üzemet, bolti ára kötve 14-60 kor.
- III. kötet Felső-Ausztria és Salzburg tartalmaz circa 50,000 üzemet, bolti ára kötve 11-80 kor.
- IV. kötet Stájerország tartalmaz circa 47,000 üzemet, bolti ára kötve 10 kor.
- V. kötet Karintia és Krajna tartalmaz circa 33,000 üzemet bolti ára kötve 8 kor.
- VI. kötet Tengerpart és Dalmácia tartalmaz circa 28,000 üzemet, bolti ára kötve 6-60 kor.
- VII. kötet Tirol és Vorarlberg tartalmaz circa 50,000 üzemet, bolti ára kötve 12 kor.
- VIII. kötet Csehország (2 rész) tartalmaz circa 273,000 üzemet, bolti ára kötve 32 kor.
- IX. kötet Morvaország és Szilézia tartalmaz circa 112,000 üzemet, bolti ára kötve 25 kor.
- X. kötet Gácsország és Bukovina tartalmaz circa 120,000 üzemet, bolti ára kötve 27 kor.

Teljes ár 160 korona.

A teljes mű (10 kötet) előfizetői a bolti ár 25%-át
kapják engedményül.

Kimerítő prospektusokat ad a

Verlag des Oesterreichischen Central-Kataster
Wien, IX., Hörlgasse 5.

Egyedül valódi angol Balszam Thierry A. gyógyszerésztől

Közegésségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az úvegék felszerelése a kereskedelmi törvények védjegyjelétalma alatt áll.
Ezon balszam belseg és külsőleg használatos. — 1. A tüdőnek és mellnek
összes betegséginél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszűnteti a katarhust és
köpetkivárat, a fájdalmas köhögésnek elejét veszi, sőt még régi betegségekbe is a gyó-
gyí 2. Kittiú hatásával van torokgyógyulásnál, rekedtségű és a torok összes
betegséginél. 3. Alaposan kiirtja a hideglelést. 4. Megelőző gyorsan gyógyít
gyomorgörést, kólikát és szakgatásokat. 5. Jótékony hashajtó és vertisztító, tisztí-
ítja a veséket, megszünteti a hypocondriát és melancholiát és előmozdítja az ét-
vágyat és ömlesztést. 6. Kittiú hatása van fogtájánál, lyukas fogaknál, szájonész,
továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a febfőgőst, valamint a
száj- és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebre, ugy-
mint hópórszés, szipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrészek, rüh, korsz és kitérés,
megtisztító továbbá a fűfáját, zugást, szakgatást, kősvényt, fűfáját stb. Tesek
mindig vigyáznál a zoid apóca-vedjegyre, mint fent látható! Hamisításoktól legjobb ővsz-
ker egyenesen a gyárból eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monar-
chia minden postaállomására 12 kicsi vagy 6 dupla úvegét 4 koronért hozattál,
Bosznia és Hercegovinába 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem külditek. Szétküldés
csak az összes úvegés utalványozásra vagy lefizetésre.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógyulásra a legrégibb sebeknél is kilátása van és
majdnem mindig elkerülhető a fájdalmas operáció vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi
centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetet-
len. Valódi centifolia-kenőcs használtatik; a gyermekágyasok mellbajainál, a tejelválasztás akadályai-
nál, melkeményedésnél, vörhenyűnél, mindenféle régi bajnál, nyilt sebeknél lábokon és csontokon,
sebeknél, sócsusz, dagadt lábknál, sőt csonstszáznál; tüűt, szűt, lűt, vágot és roncolt sebeknél; az
idegtonteket kiválasztásánál, mint úveg- és faszilánk, homok, dara, bővs stb.; mindenféle dagant,
kinövést, karbunkulust, úv közédmények valamint ráknál, körömmérgéknél, körömdagantnál, holag-
nál, menőstől kisebbesedtől lábknál. Egét sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegök fekvőstől
eredt sebeit, a nyakon támadt dagantot, vérdaganatot, fűbajt és a gyermekek sebesedést stb. stb.
Szétküldés csak az ősszeg előzetes beklúditása ellenében. 2 tőglyi csomagolással, postaköltséggel és
szállítólevéllel együtt 3 kor. 50 fillér. Számatalas elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Minden-
kit úvoék hamisítványok vételétől és kérom vigyáznál, hogy minden tőglyen a cég: „Orangyal-gyóg-
szerár Thierry (Adolf) Limited Pregrada“ bejeteve legyen.

E két győgyerejében felülmúlhatatlan szer, sohasem romlik el, ellenben minél régibb lesz,
annál értékesebb és hatásosabb, és nem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az
év bármely szakában kűldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos meg-
érkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosan ajánlt hasonló, de ha-
tástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénz dobjuk ki, hanem maradjunk csak e
mellett a két régi elismert, jó, olcsó, megbízható amellet teljesen ártatlan, világhírű szernél, melyek-
nek minden családnál találhatónak kellene lenni. A hol a fent ismertetett védjegyekkel valódián
kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni:

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Orangyal-gyógyszerára, Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett,
Kőzp. raktár Budapeston: Török J. gyógyszerész, Zágrábban: Mittobach J. gyógyszerész és
Bécsben: Brady C. gyógyszerésznel.

